

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного
факультету Олещенко Г.О.

(нілтис)
«28 березня» 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

Специфічні розлади особистості

освітнього рівня магістр

(назва освітнього рівня)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 Психологія

(код і назва спеціальності)

ОПП «Практична психологія»

Шифр за навчальним планом ВВ2.03

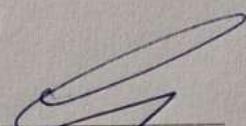
Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Специфічні розлади особистості» затвердженої на засіданні Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова

Розробник: **Унінець І.М.**, доктор філософії (Ph.D), професор кафедри практичної психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

«26» серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Митник О.Я.

I. Опис дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів – 3 ЕКТС		<i>Методи навчання</i>
Спеціальність 053 Психологія	Загальна кількість годин - 90		Пояснюально-ілюстративні методи.
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній рівень: магістр	Лекції: - 6		Інтерактивні методи: мікровикладання, інверсії, емпатії, інциденту
	Семінарські (практичні) заняття:		Методи проблемного викладу.
Статус дисципліни: вибіркова	-	6	Рольові ігри. Розв'язування психологічних завдань.
	Лабораторні заняття:		<i>Форми поточного контролю</i>
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-ий Семестр: 3-й	-	-	Індивідуальна робота:
	Самостійна робота:		Модульні контрольні роботи, колоквіум
Тижневе навантаження (4год.) - аудиторне: - самостійна робота:	-	78	<i>Форма підсумкового контролю</i> Залік
<i>Мова навчання – українська</i>	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
<i>Передумови навчання основи психотерапії</i>			

Предметом вивчення навчальної дисципліни є визначення основних проявів та особливостей специфічних розладів особистості для надання допомоги таким клієнтам/пацієнтам.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психодіагностика», «Основи психотерапії», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Специфічні розлади особистості» є формування у студентів професійних знань, умінь та навиків, які сприятимуть у наданні допомоги майбутнім фахівцям щодо роботи з клієнтами, які мають специфічні розлади особистості.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Специфічні розлади особистості» є:

- засвоєння студентами змісту основних особливостей, що характеризують кожен тип розладу особистості ;
- розкрити суть кожного типу, що має специфічні розлади особистості, а саме: «Параноїдний», «Нарцисичний», «Істеричний», «Мазохістичний»;

«Маніакальний», «Обсесивно-компульсивний», «Шизоїдний»,
 «Депресивний», «Асоціальний (соціопатичний)»;

- засвоєння методів діагностики для роботи з кожним типом особистості, що має специфічні розлади;
- визначення ролі психолога-консультанта у процесі консультування осіб зі специфічними розладами особистості;
- охарактеризувати інформаційне та технологічне забезпечення консультивного процесу з клієнтами, які мають специфічні розлади особистості.

ІІ. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.</p> <p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультивного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога</p>	<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (реативність).</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.</p> <p>СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)</p> <p>СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики</p> <p>СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p> <p>СК13. Здатність розробляти тренінги, вести супервізії; створювати певні завдання розвивального характеру; психологічну експертизу.</p> <p>СК14. Здатність організовувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між</p>

	<p>психологом та клієнтами та останніх між собою, управляти дискусією.</p> <p>СК15. Здатність презентувати себе як фахівця, який спроможний надати кваліфіковану допомогу; здатність викликати симпатію, довіру; зацікавлювати, вести за собою, заохочувати, підтримувати, заспокоювати, переконувати, вмотивовувати.</p>
--	--

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС

Модуль 1. «Загальні риси та характерні ознаки кожного типу специфічних розладів особистості»

1	Тема 1. Суть і особливості прояву «Параноїдного», «Нарцисичного», «Мазохистічного» та «Невротичного» типу спеціфічних розладів особистості.	2	1	1		12
2	Тема 2 Суть і особливості прояву «Шизоїдного», «Маніакального», «Обсесивно-компульсивного» та «Аутистичного» типу спеціфічних розладів особистості.	2	1	1		12
3	Тема 3. Суть і особливості прояву «Депресивного» та «Асоціального (соціопатичного)» спеціфічних розладів особистості.	2	1	1		12
Разом за змістовим модулем 1			6	3	3	36

Модуль 2 «Стратегія психотерапевтичної роботи з клієнтами/пацієнтами, що мають специфічні розлади особистості»

4	Тема 1. Умови формування певного типу особистості зі спеціфічними розладами.	2	1	1		14
5	Тема 2. Диференційно-змістовний аналіз конфліктів та ресурсів	2	1	1		14
6	Тема 3. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з кожним із типів, що мають спеціфічні розлади особистості.	2	1	1		14
Разом за змістовим модулем 2			6	3	3	42
Разом:			12	6	6	78

ІІІ. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

№ з/ п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	В Т.ч. лекції
	<p>Модуль 1. «Загальні риси та характерні ознаки кожного типу специфічних розладів особистості»</p> <p><i>Тема 1.</i> Суть і особливості прояву «Параноїдного», «Нарцисичного», «Мазохистічного» та «Невротичного» типу специфічних розладів особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2, 3, 7]; • додаткові: [1]. <p><i>Тема 2.</i> Суть і особливості прояву «Шизоїдного», «Маніакального», «Обсесивно-компульсивного» та «Аутистичного» типу специфічних розладів особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2, 3, 7]; • додаткові: [1]. <p><i>Тема 3.</i> Суть і особливості прояву «Депресивного» та «Асоціального (соціопатичного)» специфічних розладів особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [2, 3, 7]; • додаткові: [1]. 	6 2 2 2	3 1 1 1

	Модуль 2 . «Стратегія психотерапвтичної роботи з клієнтами/пацієнтами, що мають специфічні розлади особистості» Тема 1. Умови формування певного типу особистості зі специфічними розладами.	6	3
	<i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [2, 3, 7]; • додаткові: [1].	2	1
	Тема 2. Диференційно-змістовний аналіз конфліктів та ресурсів. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [2, 3, 7]; • додаткові: [1].	2	1
	Тема 3. Суть і особливості прояву «Депресивного» та «Асоціального (соціопатичного)» специфічних розладів особистості. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [2, 3, 7]; • додаткові: [1].	2	1

4.2. Плани семінарських та практичних занять

Модуль 1. «Загальні риси та характерні ознаки кожного типу специфічних розладів особистості»

Тема 1 Суть і особливості прояву «Параноїдного», «Нарцисичного», «Мазохистичного» та «Істеричного» типу специфічних розладів особистості.

1. Основна характерологія прояву «Параноїдного» типу специфічних розладів особистості.
2. Основна характерологія прояву «Нарцисичного» типу специфічних розладів особистості.
3. Основна характерологія прояву «Мазохистичного» типу специфічних розладів особистості.
4. Основна характерологія прояву «Невротичного» типу специфічних розладів особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела:

- **основні:** [1, 2, 3];
- **додаткові:** [4,5].

Тема 2. Суть і особливості прояву «Шизоїдного», «Маніакального»,

«Обсесивно-компульсивного» та «Аутистичного» типу специфічних розладів особистості.

1. Основна характерологія прояву «Шизоїдного» типу специфічних розладів особистості.
2. Основна характерологія прояву «Маніакального» типу специфічних розладів особистості.
3. Основна характерологія прояву «Обсесивно-компульсивного» типу специфічних розладів особистості.
4. Основна характерологія прояву «Аутистичного» типу специфічних розладів особистості.

Рекомендовані
інформаційні
джерела:

- **основні:** [1, 2, 3];
- **додаткові:** [4,5].

Тема 3. Суть і особливості прояву «Депресивного» та «Асоціального (соціопатичного)» специфічних розладів особистості.

1. Основна характерологія прояву «Депресивного» типу специфічних розладів особистості.
2. Основна характерологія прояву «Асоціального (соціопатичного)» типу специфічних розладів особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела:

- **основні:** [1, 2, 3];
- **додаткові:** [4,5].

Модуль 2 . «Стратегія психотерапевтичної роботи з клієнтами/пациєнтами, що мають специфічні розлади особистості»

Тема 4. Умови формування певного типу особистості зі специфічними розладами.

1. Основні умови формування певного типу особистості зі специфічними розладами
2. Специфічні особливості формування певного типу особистості зі специфічними розладами

Рекомендовані інформаційні джерела:

- **основні:** [1, 2, 3];
- **додаткові:** [4,5].

1. Тема 5. Диференційно-змістовний аналіз конфліктів та ресурсів.

1. Дослідження ДАО
2. Карта ресурсів
3. Локалізація та сфера

переробки конфліктів

Рекомендовані інформаційні джерела:

- **основні:** [1, 2, 3];
- **додаткові:** [4,5].

Тема 6. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з кожним із типів, що мають специфічні розлади особистості.

1. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з невротичною характерологією особистості
2. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з психотичною характерологією особистості
3. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з прикордонною характерологією особистості

Рекомендовані інформаційні джерела:

- **основні:** [1, 2, 3];
- **додаткові:** [4,5].

4.3. Організація самостійної роботи студентів

1. Аналіз літературних джерел з теми дослідження та написання конспектів.
2. Написання рефератів.
3. Розв'язання психологічних задач.

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Основна характерологія прояву «Параноїдного» типу спеціфічних розладів особистості.	Демонстрація на практ..з. 1 (модуль 1)
2.	Основна характерологія прояву «Нарцисичного» типу спеціфічних розладів особистості.	Демонстрація та обговорення на практ..з. 2(модуль 1)
3.	Основна характерологія прояву «Мазохістичного» типу спеціфічних розладів особистості.	Демонстраціяна практ. з. 1 (модуль 1)
4.	Основна характерологія прояву «Невротичного» типу спеціфічних розладів особистості.	Презентація на практ..з. 2(модуль 1)
5.	Основна характерологія прояву «Шизоїдного» типу спеціфічних розладів особистості.	Демонстрація та обговорення на практ..з. 3(модуль 1)
6.	Основна характерологія прояву «Маніакального» типу спеціфічних розладів особистості.	Презентаціяна практ.з. 4 (модуль 1)

7.	Основна характерологія прояву «Обсесивно-компульсивного» типу спеціфічних розладів особистості.	Демонстрація на лаб..з. 1 (модуль 1)
8	Основна характерологія прояву «Аутистичного» типу спеціфічних розладів особистості.	Презентаціяна практ.з. (модуль 1)
9	Основна характерологія прояву «Деперсивного» типу спеціфічних розладів особистості.	Презентаціяна практ.з. (модуль 1)
10	Основна характерологія прояву «Асоціального (соціопатичного)» типу спеціфічних розладів особистості.	Презентаціяна практ.з. (модуль 1)
11	Основні умови формування певного типу особистості зі специфічними розладами	Презентаціяна практ.з. (модуль 2)
12	Специфічні особливості формування певного типу особистості зі специфічними розладами	Презентаціяна практ.з. (модуль 2)
13	Дослідження ДАО	Презентаціяна практ.з. (модуль 2)
14	Карта ресурсів	Презентаціяна лаб.з. (модуль 2)
15	Локалізація та сфера переробки конфліктів	Презентаціяна лаб.з. (модуль 2)
16	Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з невротичною характерологією особистості	Презентаціяна лаб.з. (модуль 2)
17	Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з психотичною характерологією особистості	Презентаціяна лаб.з. (модуль 2)
18	Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з прикордонною характерологією особистості	Презентаціяна лаб.з. (модуль 2)

Вказівки до виконання ІНДЗ

Мета творчої роботи — виявити рівень засвоєння студентами фундаментальних понять спецсемінару «Специфічні розлади особистості». Тему творчої роботи визначає викладач. Практичне завдання – описати алгоритм самодопомоги при переживанні стресового стану, використовуючи практичні знання курсу.

Теми ІНДЗ

- 1.Основна характерологія прояву «Параноїдного» типу спеціфічних розладів особистості.
- 2.Основна характерологія прояву «Нарцисичного» типу спеціфічних розладів

особистості.

3.Основна характерологія прояву «Мазохістичного» типу спеціфічних розладів особистості.

4.Основна характерологія прояву «Невротичного» типу спеціфічних розладів особистості.

5.Основна характерологія прояву «Шизоїдного» типу спеціфічних розладів особистості.

6.Основна характерологія прояву «Маніакального» типу спеціфічних розладів особистості.

7.Основна характерологія прояву «Обсесивно-компульсивного» типу спеціфічних розладів особистості.

8.Основна характерологія прояву «Аутистичного» типу спеціфічних розладів особистості.

9. Основна характерологія прояву «Деперсивного» типу спеціфічних розладів особистості.

10.Основна характерологія прояву «Асоціального (соціопатичного)» типу спеціфічних розладів особистості.

11. Основні умови формування певного типу особистості зі специфічними розладами

12. Специфічні особливості формування певного типу особистості зі специфічними розладами

13. Дослідження ДАО

14.Карта ресурсів

15.Локалізація та сфера переробки конфліктів

16. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з невротичною характерологією особистості

17.Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з психотичною характерологією особистості

18. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з прикордонною характерологією особистості

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль включає в себе:

- тестування (на початку кожного лекційного заняття, як контроль засвоєніх студентами знань);
- самостійна робота (самостійний пошук інформації, написання ІНДЗ);
- оцінювання активної роботи під час семінарських та лабораторних занять;
- модульні контрольні роботи.

Завдання до контрольної роботи.

Модульна контрольна робота № 1 (приклад)

1.Основна характерологія прояву «Параноїдного» типу спеціфічних розладів особистості.

- 2.Основна характерологія прояву «Нарцисичного» типу специфічних розладів особистості.
- 3.Основна характерологія прояву «Мазохістичного» типу специфічних розладів особистості.
- 4.Основна характерологія прояву «Невротичного» типу специфічних розладів особистості.
- 5.Основна характерологія прояву «Шизоїдного» типу специфічних розладів особистості.
- 6.Основна характерологія прояву «Маніакального» типу специфічних розладів особистості.
- 7.Основна характерологія прояву «Обсесивно-компульсивного» типу специфічних розладів особистості.
- 8.Основна характерологія прояву «Аутистичного» типу специфічних розладів особистості.
9. Основна характерологія прояву «Деперсивного» типу специфічних розладів особистості.
- 10.Основна характерологія прояву «Асоціального (соціопатичного)» типу специфічних розладів особистості.

Модульна контрольна робота № 2 (приклад)

- 1.Основні умови формування певного типу особистості зі специфічними розладами
2. Специфічні особливості формування певного типу особистості зі специфічними розладами
3. Дослідження DAO
- 4.Карта ресурсів
- 5.Локалізація та сфера переробки конфліктів
6. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з невротичною характерологією особистості
- 7.Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з психотичною характерологією особистості
8. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з прикордонною характерологією особистості

5.2. Форма підсумкового контролю успішності навчання

залік

Питання до заліку:

- 1.Основна характерологія прояву «Параноїдного» типу спеціфічних розладів особистості.
- 2.Основна характерологія прояву «Нарцисичного» типу спеціфічних розладів особистості.
- 3.Основна характерологія прояву «Мазохістичного» типу спеціфічних розладів особистості.
- 4.Основна характерологія прояву «Невротичного» типу спеціфічних розладів особистості.
- 5.Основна характерологія прояву «Шизоїдного» типу спеціфічних розладів особистості.
- 6.Основна характерологія прояву «Маніакального» типу спеціфічних розладів особистості.
- 7.Основна характерологія прояву «Обсесивно-компульсивного» типу спеціфічних розладів особистості.
- 8.Основна характерологія прояву «Аутистичного» типу спеціфічних розладів особистості.
9. Основна характерологія прояву «Деперсивного» типу спеціфічних розладів особистості.
- 10.Основна характерологія прояву «Асоціального (соціопатичного)» типу спеціфічних розладів особистості.
11. Основні умови формування певного типу особистості зі специфічними розладами
12. Специфічні особливості формування певного типу особистості зі специфічними розладами
13. Дослідження ДАО
- 14.Карта ресурсів
- 15.Локалізація та сфера переробки конфліктів
16. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з невротичною характерологією особистості
- 17.Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з психотичною характерологією особистості
18. Особливості стратегії психотерапевтичної роботи з прикордонною характерологією особистості

Критерії оцінювання знань студентів

1. Грамотність використання термінологічного апарату
2. Логічність викладу матеріалу
3. Обізнаність з науковою літературою по темі
4. Повнота висвітлення матеріалу у виступі
5. Творчі здібності до розкриття теми, висвітлення проблеми при виконанні практичних завдань.

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно ѹ грунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання первого та другого модуля з відповідним аналізом ѹ узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання первого та другого модуля з відповідним аналізом ѹ узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	10	3	30
ІНДЗ	30	1	30
Модульна контрольна робота	20	2	40
максимальна кількість балів 100			

Залік 100 б.

VI. Навчально-методична карта

Разом: 90 год., із них 6 год. – лекції, 6 год. – практичні (семінарські) заняття, 78 год. – самостійна робота.

Модулі	І модуль						ІІ модуль			
Лекції	1	1	1				1	1	1	
Дати										
Теоретичні розділи	«Загальні риси та характерні ознаки кожного типу специфічних розладів особистості»						«Стратегія психотерапевтичної роботи з клієнтами/пацієнтами, що мають специфічні розлади особистості»			
Теми лекцій	Суть і особливості прояву «Параноїдного», «Нарцисичного», «Мазохістичного» та «Невротичного». Суть і особливості прояву «Шизоїдного», «Маніакального», «Обсесивно-компульсивного» та «Аутистичного» типу Суть і особливості прояву «Депресивного» та «Асоціального (соціопатичного)» специфічних розладів						Умови формування певного типу особистості зі специфічними розладами. Диференційно-змістовний аналіз конфліктів та ресурсів.			
Модулі	І модуль						ІІ модуль			
Практичні (семінарські) заняття				1	1	1	1	1	1	
Дати										
Теми	Суть і особливості прояву «Параноїдного», «Нарцисичного», «Шизоїдного», «Маніакального», «Обсесивно-компульсивного» та «Депресивного» типу Суть і особливості прояву «Шизоїдного», «Маніакального», «Обсесивно-компульсивного» та «Депресивного» та «Аутистичного».						Умови формування певного типу особистості зі специфічними розладами. Диференційно-змістовний аналіз конфліктів та ресурсів.			
Модулі	І модуль						ІІ модуль			
Самостійна робота							ІНДЗ			
Поточний контроль	МКР № 1						МКР №2			
Підсумковий контроль	залік									

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу **Основна**

1. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: учеб. Посібник. – Харків: Фоліо, 1996.
2. Волженцева, Ірина Вікторівна Загальна психологія (курс лекцій з навчальними тестовими завданнями) [Текст] : навч. посіб. у 2 ч. для студентів ЗВО спец. 053 Психологія, 012 Дошк. освіта / Ірина Волженцева, Наталія Харченко ; Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі. - Переяслав : Домбровська Я. М., 2021 . Ч. 1. - 2021. - 393 с.
3. Волошенко, М. О. Психологія професійного спілкування [Текст] : навч. посіб. / М. О. Волошенко, О. В. Азаркіна. - Херсон : Олді плюс, 2021. - 278 с..
4. Глива Є. Вступ до психотерапії: навчальний посібник / Є. Глива. – К.: Кондор; Острог: Острозька академія, 2009. – 530 с.
5. Кальницька, Юлія Сергіївна. Соціальна психологія в Україні. Друга половина XIX- початок XX століття [Текст] : навч. посіб. (хрестоматія) / Юлія Кальницька ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. - Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. - 264 с
6. Клейнман, Пол. Психологія 101. Факти, теорія, статистика, тести й таке інше [Текст] / Пол Клейнман ; [пер. з англ. Ю. Кузьменко]. - Харків : КСД, 2021. - 240 с.
7. Митник О.Я. Психологія навчання як цілісного творчого процесу / О.Я. Митник // Відкритий урок – 2005. – № 23–24. – С. 34 – 36.
8. Пеньковська, Н. М. Основи психологічного консультування в методі позитивної психотерапії : навчально-методичний посібник / Н. М. Пеньковська, Р. В. Шептицький. – Тернопіль: Крок, 2014. – 268 с.

Допоміжна

9. Пеньковська Н. Методологічний аналіз теорії особистості в позитивній психотерапії/Н.Пеньковська, В.Дишлевук//Позитум Україна. – 2013. - №5 – С. 85-94
- 10.Patterson C. H. Counseling and psychotherapy: Theory and practice/C.H.Patterson. – New York: Harper&Row, 1959. -178р.
- 11.Омельченко, Вікторія Вікторівна Соціальна психологія та конфліктологія [Текст] : навч. посіб. / В. В. Омельченко ; Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. - Харків : ХНУРЕ, 2020 . Ч. 1 : Соціальна психологія : навч. посіб для студентів усіх спец. і форм навч. - 2021. - 173 с.
- 12.Ткаченко, Олександр Анатолійович. Психологія акмеологічного розвитку особистості [Текст] : автореф. дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.01 / Ткаченко Олександр Анатолійович ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. - Київ, 2021. - 44 с.
- 13.Климчук, Віталій Олександрович. Психологія посттравматичного зростання [Текст] : монографія / В. О. Климчук ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. - 156, [1] с.

Інтернет-ресурси

- 14.https://stud.com.ua/85543/psihologiya/metodika_vikladannya_psihologiyi

- 15.http://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/library/pidruchniki/psihologiya/metodika_vikladannya_psihologii.html
- 16.<http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf?id=1cce4002-ce8d-4991-809f-f0fcd3d3994b>
- 17.<http://www.nbuu.gov.ua/>-Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського.
- 18.<http://upsihologa.com.ua/>- портал професійних психологів України «У психолога».